

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНО-МЕДИЧНИХ НАУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКпп 17 Клінічна практика (Фізична терапія при патології серцево-судинної системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями).

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерській) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Магістр з фізичної терапії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	22 Охорона здоров'я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	227 «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	227.01 Фізична терапія

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ЗАГАЛЬНО-МЕДИЧНИХ НАУК
протокол № 1 від 01 вересня 2023 року.

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Відаді ГУЛУЄВ	0677182129	linakovalchuk@i.ua

Завідувач кафедри загально-
медичних наук, д.мед.н.,
професор

Гарант освітньої програми

Узгоджено
Начальник навчального
відділу

Ліна КОВАЛЬЧУК

Ліна КОВАЛЬЧУК

Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9 Загальна кількість годин – 270	Галузь - 22 Охорона здоров'я	обов'язкова/вибіркова	
	Спеціальність – 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.01 Фізична терапія	Рік підготовки:	
1			
		Семестр	
			2
		Лекції	
			-
		Лабораторні /Практичні,	
			-
		Семінарські	
			-
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
			270
		Вид контролю:	
			іспит
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – Другий (магістерський) рівень		

Програма вивчення навчальної дисципліни ОКп 17 «Клінічна практика (Фізична терапія при патології серцево-судинної системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями)» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців другого (магістерського) рівня, галузі знань -22 «Охорона здоров'я», спеціальності –**227 Фізична терапія, ерготерапія**, спеціалізації **227.1 Фізична терапія**.

Клінічна практика як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами засобів та методів фізичної терапії, ерготерапії хворих з порушеннями при патології серцево-судинної системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з травматологією, ортопедією, хірургією, неврологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосування знань з фізичної терапії, ерготерапії в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; навчає використовувати засоби фізичної терапії, ерготерапії та інші фізичні чинники в практиці для забезпечення лікування та профілактики захворювань та їх ускладнень.

Предметом вивчення дисципліни є формування в студентів адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування різноманітних засобів фізичної терапії, ерготерапії в своїй лікувально-профілактичній роботі.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з анатомії людини, фізіології людини, валеології, лікувальної фізкультури, медичної реабілітації, фізіотерапії, вікової фізіології у закладах вищої освіти.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

Цілі навчання - перевірити та закріпити теоретичні знання, одержані під час вивчення клінічної дисципліни «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем»; поглибити і вдосконалити знання й навички під час проходження клінічної практики на базі лікувальних закладів та реабілітаційних центрів; ознайомитися з умовами роботи фахівця зі здоров'я людини / фізичної терапії / у закладах різного підпорядкування, з організацією лікувальної і реабілітаційної роботи, з основами етики і медичної деонтології.

Підготовка студентів до виконання професійних обов'язків фахівця з фізичної терапії, ерготерапії складає частину формування у здобувачів позитивного ставлення до своєї професії, набуття і удосконалення вмінь і навичок у використанні засобів і методів фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем. Клінічна практика є однією з основних форм освітньо-професійної підготовки магістрів спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, у ході якої здійснюється закріплення їх теоретичних знань і удосконалення практичної підготовленості до роботи в якості фахівця з фізичної терапії, ерготерапії. Виробничу клінічну практику при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем магістри спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»,

освітньої програми «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ» проходять на першому курсі навчання у II семестрі з відривом від навчальних занять на базі лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я міста Одеси та області (поліклінік, лікарень, санаторіїв, лікарсько-фізкультурного диспансеру, реабілітаційних центрів) на посаді асистента фізичного терапевта, ерготерапевта.

Мета навчальної дисципліни: клінічна практика спрямована на поглиблення, вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності майбутніх фізичних терапевтів при порушеннях діяльності серцево-судинної у закладах лікувально-профілактичного, санаторно-курортного, оздоровчо-реабілітаційного типів та закладах соціального забезпечення й інклюзивної освіти.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Клінічна практика (Фізична терапія при патології серцево-судинної системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями)» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта або ерготерапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії або ерготерапії відповідно до спеціалізації.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

СК 03. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

СК 04. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Спеціалізація 227.1 Фізична терапія

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СКфт 02. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СКфт 03. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СКфт 04. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СКфт 05. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

Навчальна дисципліна «Клінічна практика (Фізична терапія при патології серцево-судинної системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями)» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою :

ПРНфт 02. Уміти вибрати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРНфт 03. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

ПРНфт 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРНфт 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРНфт 08. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній

прогресуючій та мультисистемній патології.

ПРфт 09. Встановлювати цілі втручання.

ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРфт 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною -

Після закінчення вивчення дисципліни **здобувач вищої освіти буде знати:**

Анатомо-морфологічні особливості будови та функції серцево-судинної системи та дихальної систем; патогенетичні механізми розвитку функціональних порушень серцево-судинної і дихальної систем; основні симптоми та синдроми при патології органів серцево-судинної і дихальної систем; тести, методи і методики обстеження стану серцево-судинної та дихальної систем, які використовуються у фізичній терапії та ерготерапії; сучасні підходи до лікування, показання та протипоказання до застосування методів фізичної терапії і ерготерапії у разі кардіологічної та пульмонологічної патології; основні правила медичної етики та деонтології при роботі з пацієнтами у клініці внутрішньої медицини.

Здобувач вищої освіти буде вміти:

Проводити опитування пацієнта/клієнта з порушеннями серцево-судинної та дихальної систем для визначення порушень функції, активності та участі, використовуючи відповідний інструментарій (антропометрія, огляд, пальпація, перкусія, аускультация, визначення та оцінка пульсу і артеріального тиску, функціональні тести, спірометрія, пікфлоуметрія, пульсооксиметрія); документувати дані реабілітаційного обстеження згідно професійних інструкцій фізичного терапевта і вимог бази практики; трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

Навчання дисципліни дозволяє здобути **навички** як через фахові освітні компоненти, які містять в собі соціальні елементи для роботи за напрямом блоку вибіркової дисципліни (які сприяють розвинення та вдосконалення способів мислення, професійних, світоглядних, громадських якостей, морально-етичних цінностей), так і через проходження практики, під час якої здобувачі освіти навчаються демонструвати толерантність, емпатію, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити. Після проходження студенти зможуть реалізовувати програму фізичної терапії, ерготерапії в пацієнтів/клієнтів із захворюваннями серцево-судинної та дихальної систем та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності; вмінням прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів із захворюваннями серцево-судинної та дихальної систем; аналізувати результати та коректувати хід виконання програм фізичної терапії, діючи у межах затверджених клінічних настанов/протоколів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Тема Основи фізичної терапії/реабілітації, її визначення, зміст, завдання, види, принципи, становлення та засоби.

Основи фізичної терапії/реабілітації, її визначення, зміст, завдання, види, принципи, становлення та засоби. Основні питання / ключові слова: Визначення, зміст, мета та завдання терапії/реабілітації. Види реабілітації. Принципи фізичної реабілітації. Становлення фізичної реабілітації. Засоби фізичної реабілітації. Медична реабілітація, фізична реабілітація, соціальна реабілітація, професійна реабілітація, ЛФК, масаж, фізіотерапія, механотерапія, працетерапія.

2. Тема Режими рухової активності у фізичній терапії.

Основні питання / ключові слова: Суворий постільний руховий режим. Постільний руховий режим. Палатний руховий режим. Вільний руховий режим. Щадний руховий режим. Щадно-тренувальний руховий режим. Тренувальний руховий режим. Руховий режим, стаціонар, поліклініка, санаторій, диспансер.

3. Тема Сфера діяльності фахівця з фізичної терапії/реабілітації в Україні.

Сфера діяльності фахівця з фізичної терапії/реабілітації в Україні. Основні питання / ключові слова: Професійна діяльність, освітня кваліфікація, права та обов'язки. Клінічна діяльність, позаклінічна діяльність, адміністративна діяльність, консультування, рухові дисфункції. Професійні функції, права, обов'язки.

4. Тема Складання реабілітаційних програм. Поняття цілей у SMART- форматі.

Складання реабілітаційних програм. Поняття цілей у SMART-форматі. Основні питання / ключові слова: Реабілітаційне обстеження, визначення реабілітаційного діагнозу, прогноз. Визначення цілей у SMART – форматі, короткострокові,

довгострокові цілі, специфічні, вимірювальні, досяжні, реалістичні, визначені в часі цілі. Характеристика діяльності міжнародних організацій з фізичної терапії. Фізична терапія у різних країнах

5. Тема Основні засоби ЛФК. Додаткові засоби ЛФК.

Основні питання / ключові слова: Основні засоби ЛФК. Додаткові засоби ЛФК. Фізичні вправи, режими рухової активності, лікувальний масаж, природні фізичні чинники, гімнастичні, спортивно-прикладні, трудові фізичні вправи, механотерапія, аутогенне тренування, анімалотерапія.

6. Тема Клініко-фізіологічне обґрунтування лікувальної дії фізичних вправ, масажу.

Клініко-фізіологічне обґрунтування лікувальної дії фізичних вправ та масажу. Основні питання / ключові слова: Лікувальна дія фізичних вправ. Тонізуючий вплив, трофічний вплив, компенсаторний вплив, нормалізація функцій. Лікувальна дія масажу. Механічний, гуморальний, нервоворефлекторний вплив.

7. Тема Форми ЛФК

Форми ЛФК. Способи проведення занять ЛФК та методичні принципи проведення занять ЛФК. Основні питання / ключові слова: Ранкова гігієнічна гімнастика. Лікувальна гімнастика - основна форма ЛФК. Самостійні заняття. Лікувальна ходьба. Методи проведення занять ЛФК. Загальні вимоги до методики застосування фізичних вправ. Лікувальна гімнастика, лікувальна ходьба, гідрокінезитерапія, реабілітаційна програма.

8. Тема Загальна характеристика функціональних проб і тестів

Загальна характеристика функціональних проб і тестів та методів оцінки ефективності ЛФК. Основні питання / ключові слова: Обстеження хворих, Клінічні та інструментальні методи дослідження. Функціональні проби і тести. Лабораторні методи оцінки ефективності ЛФК. Вибір функціональних проб та тестів. Проведення навантажувальних проб та тестів. Оцінка результатів отриманих досліджень.

9. Тема Функціональні проби і тести

Загальна характеристика функціональних проб і тестів та методів оцінки ефективності ЛФК. Основні питання / ключові слова: Обстеження хворих, Клінічні та інструментальні методи дослідження. Функціональні проби і тести. Лабораторні методи оцінки ефективності ЛФК. Вибір функціональних проб та тестів. Проведення навантажувальних проб та тестів. Оцінка результатів отриманих досліджень.

10. Тема Застосування показників толерантності до фізичних навантажень в процесі фізичної реабілітації.

Застосування показників толерантності до фізичних навантажень в процесі фізичної реабілітації. Основні питання / ключові слова: Для визначення класу фізичного стану. Для визначення режиму рухової активності. Для дозування навантаження. Для визначення рівня готовності до виконання фізичних вправ.

11. Тема Нетрадиційні програми реабілітації. Ерготерапія.

Нетрадиційні програми реабілітації. Ерготерапія. Основні питання / ключові слова: Анімалотерапія, дельфінотерапія, іпотерапія, каністерапія, апітерапія. Рефлексотерапія. Ерготерапія, зміст, завдання, вплив на організм, застосування

Іспит

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Назви змістових модулів і тем</i>	<i>Всього</i>	<i>Лекції</i>	<i>Семінар</i>	<i>Практичні</i>	<i>СРС</i>
1. Тема Основи фізичної терапії/реабілітації, її визначення, зміст, завдання, види, принципи, становлення та засоби.	10	-	-	-	10
2. Тема Режими рухової активності у фізичній терапії.	26	-	-	-	26
3. Тема Сфера діяльності фахівця з фізичної терапії/реабілітації в Україні.	26	-	-	-	26
4. Тема Складання реабілітаційних програм.	26	-	-	-	26

Поняття цілей у SMART- форматі.						
5. Тема	Основні засоби ЛФК. Додаткові засоби ЛФК.	26	-	-	-	26
6. Тема	Клініко-фізіологічне обґрунтування лікувальної дії фізичних вправ, масажу.	26	-	-	-	26
7. Тема	Форми ЛФК	26	-	-	-	26
8. Тема	Загальна характеристика функціональних проб і тестів	26	-	-	-	26
9. Тема	Функціональні проби і тести	26	-	-	-	26
10. Тема	Застосування показників толерантності до фізичних навантажень в процесі фізичної реабілітації.	26	-	-	-	26
11. Тема	Нетрадиційні програми реабілітації. Ерготерапія.	26	-	-	-	26
ІСПИТ						
Всього годин		270				270
Кредитів ЄКТС- 9						
Загальна кількість годин – 270						

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Лекцій не передбачено

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарських занять не передбачено

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичних занять не передбачено

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

<i>Назви змістових модулів і тем</i>		<i>СРС</i>
1. Тема	Основи фізичної терапії/реабілітації, її визначення, зміст, завдання, види, принципи, становлення та засоби.	10
2. Тема	Режими рухової активності у фізичній терапії.	26
3. Тема	Сфера діяльності фахівця з фізичної терапії/реабілітації в Україні.	26
4. Тема	Складання реабілітаційних програм. Поняття цілей у SMART- форматі.	26
5. Тема	Основні засоби ЛФК. Додаткові засоби ЛФК.	26
6. Тема	Клініко-фізіологічне обґрунтування лікувальної дії фізичних вправ, масажу.	26
7. Тема	Форми ЛФК	26
8. Тема	Загальна характеристика функціональних проб і тестів	26
9. Тема	Функціональні проби і тести	26
10. Тема	Застосування показників толерантності до фізичних навантажень в процесі фізичної реабілітації.	26
11. Тема	Нетрадиційні програми реабілітації. Ерготерапія.	26
Всього годин		270
Кредитів ЄКТС- 9		
Загальна кількість годин – 270		

9. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту	50%

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Дайте визначення поняття "реабілітація".
2. Що таке фізична терапія/реабілітація.
3. Розкрийте основні принципи фізичної реабілітації, і охарактеризуйте їх.
4. Засоби медичної і фізичної реабілітації.
5. Які вимоги до складання реабілітаційних програм.
6. Розкрийте поняття цілей у SMART- форматі.
7. Охарактеризуйте загальні компетентності фізичних терапевтів.
8. Охарактеризуйте фахові компетентності фізичних терапевтів.
9. Подайте характеристику періодів та етапів фізичної терапії/реабілітації.
10. Подайте характеристику режимів рухової активності у фізичної терапії/реабілітації.
11. Розкрийте сферу діяльності фахівця з фізичної терапії/реабілітації в Україні.
12. Подайте характеристику діяльності міжнародних організацій з фізичної терапії.
13. Розкрийте поняття "лікувальна фізична культура".
14. Які має особливості метод ЛФК у порівнянні з іншими методами відновлення.
15. Назвіть чотири механізми впливу фізичних вправ і дайте кожному характеристику.
16. Які існують засоби ЛФК.
17. Розкрийте зміст таких засобів ЛФК: гімнастичні вправи, спортивноприкладні вправи, малорухомі і спортивні ігри, працетерапія, природні чинники природи, масаж.
18. Які існують форми ЛФК.
19. Розкрийте і дайте характеристику основній формі ЛФК - заняттю лікувальною гімнастикою.
20. Які існують періоди в ЛФК.
21. Дайте характеристику трьом періодам ЛФК.
22. Які існують способи дозування фізичного навантаження при лікувальному використанні фізичних вправ.
23. Дайте визначення понять "фізіотерапія" і "фізичні чинники".
24. Перерахуйте процедури водолікування та охарактеризуйте їх.
25. Розкрийте поняття "теплілікування" та "бальнеолікування".
26. Розкажіть про мануальну терапію.
27. Дайте характеристику лікувального масажу.
28. Розкрийте методи лікувального масажу.
29. Які методичні особливості лікувального масажу.
30. Дайте уявлення про види лікувального масажу.
31. Розкажіть про сегментарно-рефлекторний масаж.
32. Розкрийте суть точкового масажу і його техніку.
33. Розкрийте історію лікувального застосування фізичних вправ та масажу. Становлення реабілітації.
34. Характеристика засобів ЛФК.
35. Форми занять лікувальної фізичної культури.
36. Характеристика періодів призначення ЛФК при різних захворюваннях і травмах.
37. Розкрийте етапи реабілітації хворих і завдання реабілітації на цих етапах.
38. Рухові режими для хворих у стаціонарі. Їх характеристика.
39. Рухові режими для хворих у поліклініці та санаторіях. Їх характеристика.
40. Характеристика медичних та реабілітаційних установ в Україні.
41. Загальні поняття про санаторно-курортне лікування.
42. Подайте характеристику кабінету (зали) ЛФК, кабінету масажу.
43. Загальні вимоги до методики проведення занять ЛФК. Основні частини заняття ЛФ і їх характеристика.

44. Подайте загальну характеристика функціональних проб і тестів.
45. Загальна характеристика методів оцінки ефективності ЛФК.
46. Клінічні, інструментальні, функціональні проби і тести, лабораторні методи оцінки ефективності ЛФК.
47. Що таке іпотерапія.
48. Що таке дельфінотерапія.
49. Рефлексотерапія як метод реабілітації.
50. Розкрийте особливості поєднання різних засобів фізичної терапії

ЗРАЗКИ ПИТАНЬ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛНИ

- 1. Соматоскопічним методом лікарського контролю можна визначити:**
  - 1 - м'язову силу спортсмена;
  - *2 - поставу спортсмена;
  - 3 - фізичну працездатність спортсмена;
  - 4 - геодинамічний тип реакції на фізичні навантаження спортсмена;
  - 5 - тонус симпатичного відділу ВНС спортсмена;
- 2. Фізіологічна або нормотонічна реакція системи кровообігу на пробу Мартіне характеризується :**
  - *1 - ростомпульсу й пульсового тиску на 80 % щодо спокою ;
  - 2 зменшенням САТ щодо спокою ;
  - 3 – ростом ДАТ щодо спокою ;
  - 4 – ростом пульсу більше , ніж на 120 % щодо спокою ;
  - 5 – зменшенням пульсу щодо спокою ;
- 3. Перед виконанням тесту з фізичним навантаженням необхідно виключити:**
  - *1 – будь які фізичні зусилля;
  - 2 – легкий сніданок;
  - *3 - паління ;
  - 4 - уживання алкоголю протягом декількох місяців
  - 5 - споживання солодощів перед сном;
- 4. Ступінь стомлення після фізичних вправ у тренувальному занятті визначається лікарським контролем:**
  - 1-етапним ;
  - 2 - оперативним ;
  - *3 - поточним ;
  - 4 - через три місяці після тренувального процесу;
  - 5 – під час тренувального заняття ;
- 5. Дистонічний тип реакції системи кровообігу на фізичне навантаження характеризується змінами щодо спокою наступних показників :**
  - 1 – ростом пульсу й пульсового тиску на 110 % ;
  - 2 – ростом пульсу на 120 % і зниженням пульсового тиску ;
  - 3 – ростом пульсу й ДАТ на 100 % ;
  - *4 – ростом пульсу на 102 % і зниженням ДАТ до 40 мм рт ст.;
  - 5 - ростом пульсу й пульсового тиску на 125 % ;
- 6. Відставлену дію фізичних навантажень у тренуванні спортсмена можна визначити й оцінити :**
  - 1 – оперативним лікарським контролем;
  - 2 – поточним лікарським контролем;
  - 3 – під час тренувального заняття;
  - *4 - через кілька місяців тренувальних занять;
  - 5 – етапним лікарським контролем;
- 7. Стійкість організму спортсмена до гіпоксії визначається й оцінюється пробою :**
  - 1 – з динамічним фізичним навантаженням;
  - 2 – з ізометричним фізичним навантаженням;
  - 3 – зі зміною положення тіла в просторі;
  - *4 - із затримкою дихання на вдиху або видиху ;
  - 5 – Ромберга
- 8. Оцінка типу гемодинамічної реакції на фізичне навантаження визначається величинами змін :**
  - 1 – частоти й глибини дихання ;
  - *2 – пульсу й артеріального тиску;
  - 3 – амплітудних й інтервальних показників біоелектричної активності серця ;
  - 4 – життєвої ємності легень;
  - 5 - гематологічних показників;
- 9. Велоергометрію можна віднести до функціональної проби :**
  - 1 – з ізометричним фізичним навантаженням;
  - 2 – зі зміною умов зовнішнього середовища;
  - 3 – зі зміною положення тіла в просторі;
  - *4 -з динамічним фізичним навантаженням;
  - 5 -з визначенням тону симпатичного відділу ВНС;

10. Пропорційність соматометричних показників фізичного розвитку спортсмена визначається й оцінюється методом:

- 1 – кореляційним ;
- 2 – середньоквадратичних відхилень ;
- 3 – тонуометричним;
- 4 – центильним ;
- *5 – індексів;

**8. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ
(для іспиту / заліку)**

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацювати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Навчальний посібник «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем. Клінічна практика: організація, проходження та захист звіту» спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Рекомендовано Методичною радою КПП ім. Ігоря Сікорського як навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за освітньою програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Київ, КПП ім. Ігоря Сікорського – 2023, С.- 136
2. Фізична терапія в клініці внутрішніх хвороб : навч. посіб. для студентів 1 курсу магістратури III медичного факультету в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / Н.І. Капшитар [та ін.]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. – 172 с
3. Цанько І. І. і др. «Методи обстеження в фізичній терапії, ерготерапії». Навчальний посібник. – 2023.
4. Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії [текст] : навчально-методичний посібник / Ольга Ярославівна Андрійчук. Луцьк : ПП «Волинська друкарня», 2022. 264 с.
5. Карпенко Ю. М. Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до професійної діяльності в реабілітаційних центрах. – 2021.

6. Буховець Б. О. и др. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни: «Основи фізичної терапії, ерготерапії». – 2022.
7. Воропаєв Д. С. Засоби фізичної реабілітації [Електронний ресурс] // Основи фізичної реабілітації (загальна характеристика засобів фізичної реабілітації : навч. посіб. / Д. С. Воропаєв, О. О. Єжова. – Суми, 2019. – С. 16–17. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/75098>
8. Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії [текст] : навчально-методичний посібник / Ольга Ярославівна Андрійчук. Луцьк : ПП «Волинська друкарня», 2022. 264 с.

Допоміжна література

1. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник/Л.О.Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакленко та ін. ; за заг. ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 372 с.
2. Осіпов В. М. Основи фізичної реабілітації. – 2013.
3. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навч. посіб. / А. С. Вовканич. –Львів: ЛДУФК, 2013. – 184 с.
4. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник. – К.: Олімпійська література, 2010. – 488 с.
5. Порада А. М. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник / А.М. Порада, О. В. Порада. –К.: Медицина, 2011. – 295 с.
6. Шаповалова В. А. Спортивна медицина і фізична реабілітація: Навч. посібник /В. А. Шаповалова, В.М. Коршак, В.М. Халтагарова та ін.. – К.: Медицина, 2008. –248 с.
7. Маруніч В. В., Шевчук В. І., Яворовенко О. Б. Методичний посібник з питань реабілітації інвалідів. – 2006.
8. Соколовський В. С., Романова Н. О., Юшковська О. Г. Лікувальна фізична культура: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. – 2005.

Інформаційні ресурси в інтернеті

- 1) Центр тестування – база ліцензійних тестових завдань «Крок» - 2 <http://testcentr.org.ua/>
- 2) Міністерство охорони здоров'я України: <https://moz.gov.ua/>
- 3) Державний Експертний Центр МОЗ України: <https://www.dec.gov.ua/>
- 4) Всесвітня організація охорони здоров'я: http://www.who.int/nutrition/topics/infantfeeding_recommendation/en/index.html
- 5) Рада національної безпеки і оборони України <https://www.rnbo.gov.ua/>